

utrjeni in gmotno rešeni kmetiški stan. Zato smo popisu belgijske socijalne demokracije pridejali sliko krščanske kmetiške organizacije. Socijalnemu delovanju revolucijske stranke se moremo ustavljati le s socijalnim delovanjem v krščanskem zmislu. Delu postavimo nasproti delo; potem se nam ni bati! Tega nas živo uči tudi zgodovina belgijske socijalne demokracije! Njeni uspehi pričujejo, da so katoličani v socijalnem oziru predolgo dremali; za kmetiško organizacijo so se še dosti zgodaj jeli brigati, a delavske so zanemarjali, dokler ni izšla Leona XIII. okrožnica o delavskem vprašanju (dne 15. vel. travna l. 1891). Tedaj se je šele začelo nekaj daniti. Počasi se je ustanavljala nova stranka krščanskih demokratov s tem namenom, da dovrši v dejanju, kar priporoča papež. Jeli so osnovati delavska strokovna društva po vzgledu angleških delavskih zvez. Abbé Potier je ustanovil družbo „delavskih kapelanov“, ki se vsi posvečujejo samo skrbi za delavske dušne in gmotne blaginje. Polagoma se je osnovalo veliko število raznih društev v zmislu krščanskih demokratov (l. 1898. jih je bilo nad 300), in vsa ta društva so se spojila v demokratsko zvezo (Ligue démocratique belge). Bilo je izprva mnogo težav. Bogati katoličani, še polni liberalnih gospodarskih načel, so se ustavljali novemu gibanju, kar so mogli: a vnema za delavski stan je zmagala, in po malem so se začele odpirati oči tudi do tedaj v socijalnem oziru slepim ljudem. Velikega pomena je bil v tem

oziru nagovor Leona XIII. belgijskim romarjem dné 23. mal. travna l. 1898. Opo-minjal jih je, naj se držé načel, ki jih izraža njegova okrožnica, naj vestno spoštujejo avtoriteto škofov in jih pozivljaj k edincsti. Od takrat se je mnogo zboljšalo. Tudi bogatejši in vplivnejši katoličani kažejo sedaj več uma za socijalno preosnovo. Kdor se je preje pečal z delavci, jih združeval in se ž njimi potezal za boljše delavske razmere, so ga brž razkričali, da je socijalist, da hujska ljudstvo in po nepotrebnem seje nemir. Niso pa hoteli videti, kako ogromno četo je zbrala krog sebe socijalna demokracija in koliko tisoč delavcev je odvrnila od cerkve, od Boga in jih napolnila z sovraštvom do vse druge družbe.

V zanimivi knjižici „Pred rajskimi vrati“ opisuje M. André¹ značilno mišljenje takih belgijskih katoliških veljakov:

Pred nebesa pride bivši katoliški belgijski poslanec. Sv. Peter ga začne izpraševati, koliko se je pripravljaj za svoj poslanski posel, in mu v pogovoru dokazuje, kako napačno je to, da se ni nič brigaj za socijalno vprašanje in nič potezal za zakonite preosnove v korist nižjim stanovom. Zaradi njegove omejenosti ga je poslal za toliko časa v vice, dokler se ne uveljavijo dobri socijalni zakoni, ki bi jih bil moral on predlagati ali pospeševati. — Lep nauk!

(Dalje.)

¹ A la porte du Paradis. Bruxelles. Société belge de librairie; poglavje 14.

V logu.

I.

Virček na livadi,
o senčni, tihi gaj,
radostno v krilo tvoje
povračam se nazaj.

Pozdravljam te pristrčno!
O, da te vidim spet!
Moj virček na livadi,
moj tihi gozdni svet!

Ljudmila.

„Poetično!“ je vzdihnil Edvard komaj slišno in v tistem hipu stopil na mokro krtenino ob potu in si omazal črevlje.

Ema pa je hitela v „vrtec“ ter prijela z roko prvo mrvico, ki jo je dosegla. In takoj je vedela imenovati neko laško ime, češ da rastó take vrste cvetice tudi po Laškem:

„Oh, na tisoče! In po polju rastó! Kar same!“

In malomarno je vrgla cvetico zopet od sebe.

„Pri vas jim je podnebjé mило —“, je pojašnjeval Evgen. „Pri nas pa se te vrste cvetice čutijo tujke. Treba jih je gojiti in paziti nanje. In še tako je često ves trud zaman —“

„Gospica Marija, ali smem prositi jedno za spomin?“ se je vtaknil vmes Edvard.

„Za spomin —? Gospod Edvard, to so mrtvaške cvetice!“ se je pošalila Marija in pristavila resno: „Namenjene so rajnemu očetu in stricu —“

Potem pa Edvard ni nikdar več prosil, in tudi Ema ni prišla več k Rogljanu —

A vrtič za mlinom se je belil od dne do dne bolj, in „mrtvaške cvetice“ so zrastle in pognale za ped visoko. Potem sta jih Evgen in Marija izkopala z rušo vred in jih lepo po vrsti naložila v zabojčke. Té jima je varno in počasi znosil Omejec k sv. Lenardu. Umetno sta jih nasadila na očetov in stričev grob, tako da so tvorile ali lep bel križ podolgem, ali pa umetno zvezdo, zloženo iz samih majhnih, kot sneg belih križcev. In solnce je sijalo in rosa je padala in dež je prilival. Groba na pokopališču sta bila od dne do dne lepša, in gospodična Marija je čedalje rajša in čedalje bolj pogosto poprosila gospoda Evgena:

„Gospod Evgen, ali me boste spremili k sv. Lenardu?“

In gospod Evgen je bil pripravljen vselej in je odgovoril:

„Z veseljem —“

(Konec.)

V logu.

II.

V jelovju, tu v temnem jelovju
počivam na mehkem mahovju,
pokojno je vse naokrog,
kot z mano počival bi log.

Na vejici tiček po svoje
si pesmico drobno zapoje,
in nemo ga sluša srce,
in pevcu to sodbo pové:

Na vejah, moj tiček krilati,
ti ziblješ ob zori se zlati,
in piješ tam roso peres,
ki pala je v noči z nebes . . .

In kadar po jutranji zori,
zasmeje se solnce na gori,
kako se po gozdu blesti
stotisoč kristalnih luči . . .

In diviš se krasnemu logu
in diviš se dobremu Bogu
in glasno zapoješ — vesel . . .
Moj tiček — oj kdo bi ne pel?

Poletaš od veje do veje,
in pevaš jasneje — glasneje,
da srce se moje topí,
da spev se i v meni vzbudí.

A meni je petje otožno
se zlilo v molitev pobožno,
in prošnja mi vre iz srcá
za mir in blagost iz nebá.

Saj koder oko se ozira,
pogled se mu tožen odpira . . .
ko gledam človeštva gorjé . . .
bolešno mi toži srce . . .

Ob solzah, ob solzah blestečih . . .
ob vzdihih — iz srca kipečih,
moj pevec, oj tiček vesel,
kdo pesmi radostne bi pel?

Ljudmila.